

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego kryteria i mechanizmy ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela kraju trzeciego lub bezpaństwowca (przekształcenie)

COM(2008) 820 wersja ostateczna – 2008/0243 COD

(2009/C 317/22)

Sprawozdawca: **An LE NOUAIL-MARLIÈRE**

Dnia 1 kwietnia 2009 r. Rada, działając na podstawie art. 262 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie

wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego kryteria i mechanizmy ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela kraju trzeciego lub bezpaństwowca (przekształcenie)

COM(2008) 820 wersja ostateczna – 2008/0243 COD.

Sekcja Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Obywatelstwa, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię 25 czerwca 2009 r. Sprawozdawcą była An LE NOUAIL-MARLIÈRE.

Na 455. sesji plenarnej w dniach 15–16 lipca 2009 r. (posiedzenie z dnia 16 lipca) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny stosunkiem głosów 154 do 6 – 7 osób wstrzymało się od głosu – przyjęła następującą opinię:

1. Wnioski

1.1. Komitet z zadowoleniem przyjmuje zmiany, jakie Komisja proponuje nanieść w rozporządzeniu zwanym „Dublin II” po to, aby poprawić skuteczność systemu i zadbać o poszanowanie praw wszystkich osób potrzebujących ochrony międzynarodowej podczas stosowania procedury, a także po to, aby poprawić sytuację w pewnych państwach członkowskich mających ograniczone możliwości przyjmowania osób i niemogących zapewnić koniecznego poziomu ochrony.

1.2. Komitet popiera wolę zagwarantowania skutecznego dostępu do procedury azylowej i nałożenie na odpowiedzialne państwo członkowskie obowiązku przeprowadzenia pełnej oceny potrzeb w zakresie ochrony przekazanej mu osoby ubiegającej się o azyl.

1.3. EKES zapoznał się z postępowaniami, zawartymi we wniosku Komisji, zmierzającymi do zapewnienia jak najwyższych standardów ochrony, zwłaszcza poprzez lepsze informowanie ubiegających się o azyl o tym, na jakim etapie znajduje się procedura rozpatrywania ich wniosków – jednak z zastrzeżeniami co do aspektu językowego i języka, w którym udzielane są informacje o sytuacji wniosku lub przekazania. Zważywszy bowiem, że informacja posiada wartość powiadomienia i wiąże się z terminami i prawem do zaskarżania, osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową powinna zawsze otrzymywać powiadomienia w swoim języku lub w języku, który uzna ona za zrozumiały, również za pośrednictwem ustnego lub pisemnego tłumaczenia przysięgłego i obrońcy wyznaczonego z urzędu przez sąd lub wybranego przez wnioskodawcę.

1.4. Osoby ubiegające się o ochronę międzynarodową powinny mieć możliwość korzystania z obrony z urzędu i z bezpłatnej pomocy prawnej.

1.5. Komitet docenia rozszerzenie klauzul humanitarnych w klauzulach dyskrecjonalnych, ale pragnie, aby sprecyzowano ramy ich stosowania, tak aby owe klauzule dyskrecjonalne i suwerenności nie zaczęły działać na niekorzyść interesów i ochrony osób ubiegających się o azyl.

1.6. Komitet podkreśla konieczność każdorazowego indywidualnego rozpatrywania sytuacji każdej osoby ubiegającej się o azyl, również na etapie określania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za wnikliwe rozpatrzenie wniosku oraz to, aby rozpatrywać możliwość udzielenia pomocy uzupełniającej wtedy i tylko wtedy, kiedy niespełnione są warunki wymagane do przyznania pierwszego statusu (uchodźcy) zgodnie z konwencją.

1.7. Powtarza swoje zalecenie wobec państw członkowskich i Unii Europejskiej, aby nie korzystały – zwłaszcza na etapie określania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku – z wykazów tzw. bezpiecznych państw trzecich, dopóki nie zostanie ustanowiony wspólny wykaz dla państw członkowskich, przedstawiony organizacjom pozarządowym działającym w dziedzinie praw człowieka, Parlamentowi Europejskiemu i parlamentom krajowym.

1.8. Wyraża ubolewanie, że **zatrzymywanie ubiegających się o azyl** nie zostało uznane za niedopuszczalną praktykę poza przypadkami, kiedy jest ono nakazane przez organ sprawiedliwości.

1.9. Wyraża życzenie, aby zgodnie z orzecznictwem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka „zaskarżanie” systemowo „skutkowało zawieszeniem powrotu przymusowego jak i tzw. powrotu dobrowolnego”.

1.10. Zaleca, aby docenić doświadczenia organizacji pozarządowych działających w dziedzinie praw człowieka i pozwolić im na dostęp do osób ubiegających się o ochronę międzynarodową, a ubiegającym się o azyl dać możliwość uzyskania ich pomocy; zaleca państwom członkowskim, aby wykorzystały kompetencje tych organizacji do ewentualnego udziału w programach szkoleń dla urzędników rozpatrujących wnioski o ochronę, również na kluczowym etapie określania odpowiedzialnego państwa członkowskiego, oraz uwzględniały wymiar lokalny i pozwalały samorządom lokalnym lub regionalnym korzystać z pomocy i wsparcia kompetentnych organizacji pozarządowych.

1.11. Zaleca państwom członkowskim, aby wykazały większą aktywność w walce z przestępcami odpowiedzialnymi za handel ludźmi i aby ratyfikowały międzynarodowe instrumenty prawne na rzecz walki z przestępczością, w tym dwa protokoły uzupełniające Konwencję Narodów Zjednoczonych przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej; zaleca również, aby skreśliły z wykazów bezpiecznych państw trzecich te kraje, które nie ratyfikowały tych dokumentów, ani konwencji genewskiej o ochronie uchodźców, a do tego czasu, aby zapewniły ochronę ofiarom handlu ludźmi i wyłączały je z postępowań, kiedy osoby te występują o azyl i ochronę, w większym stopniu przestrzegając ich praw do ochrony międzynarodowej, i to od momentu poinformowania o tym fakcie urzędników państwowych; należy zatem zadbać o ich przeszkolenie.

1.12. Ochrona danych osobowych i zarządzanie nimi

- Komitet z zadowoleniem przyjmuje wnioski dotyczące zapewnienia lepszego bezpieczeństwa danych w systemie EURODAC (COM-2008/825-3), w tym zobowiązanie wszystkich państw członkowskich do tego, aby wdrożyły plany bezpieczeństwa zaprojektowane do fizycznej ochrony danych, uniemożliwiły osobom nieupoważnionym dostęp i zapobiegały m.in. nieupoważnionemu wykorzystywaniu, odczytywaniu, kopiowaniu lub wprowadzaniu danych⁽¹⁾. Szczególne narażenie osób ubiegających się o azyl na niebezpieczeństwa, które mogłyby się wiązać z ujawnieniem danych, wymaga zachowania wysokich wymogów poufności i bezpieczeństwa.
- Komitet popiera również inne przepisy, których celem jest zapewnienie „sprawniejszego zarządzania procesem usuwania danych”, a które zapewnią, że dane szczególnie chronione nie będą zachowywane w bazach danych dłużej niż to konieczne, a zwłaszcza po wydaniu pozwolenia na pobyt lub opuszczeniu terytorium państw członkowskich przez daną osobę.

1.13. Ochrona uchodźców w państwach trzecich sąsiadujących z UE

Komitet zachęca UE do tego, by wnioski o azyl nie przekazywać do indywidualnego rozpatrzenia i dalszego postępowania państwom, które nie ratyfikowały międzynarodowej konwencji o ochronie uchodźców⁽²⁾ lub jej protokołu dodatkowego⁽³⁾.

2. Wprowadzenie i streszczenie dokumentu Komisji

2.1. Prace nad stworzeniem wspólnego europejskiego systemu azylowego prowadzone były w dwóch oddzielnych fazach. Pierwsza rozpoczęła się podczas **posiedzenia Rady Europejskiej**

w Tampere (1999), w następstwie wejścia w życie traktatu z Amsterdamu, który nadawał polityce w zakresie imigracji i azylu wymiar wspólnotowy. Pierwsza faza została zakończona w 2005 roku.

2.2. Ta **pierwsza faza** pozwoliła na opracowanie dyrektyw o azylu i stanowiła zaczątek pewnej współpracy między państwami członkowskimi.

2.3. **Druga faza** prac nad stworzeniem wspólnego europejskiego systemu azylowego rozpoczęła się wraz z rozpoczęciem **programu haskiego** (przyjętego w listopadzie 2004 roku), w którym ustalono, że do roku 2010 trzeba będzie osiągnąć główne cele wspólnego europejskiego systemu azylowego, przez przyjęcie instrumentów i środków zmierzających do większej harmonizacji i poprawy standardów ochrony pod kątem wspólnego europejskiego systemu azylowego (RAEC).

2.4. Przed podjęciem nowych inicjatyw Komisja opracowała w roku 2007 **zieloną księgę**⁽⁴⁾, którą przedstawiono różnym instytucjom europejskim, państwom członkowskim i społeczeństwu obywatelskiemu⁽⁵⁾; na jej podstawie Komisja przyjęła następnie plan działań w dziedzinie azylu. W planie tym wymieniono środki, które Komisja planuje przyjąć w ramach realizacji drugiej fazy budowania wspólnego europejskiego systemu azylowego.

2.5. Rozporządzenie Rady (WE) nr 343/2003 z dnia 18 lutego 2003 r. ustanawiające kryteria i mechanizmy określania państwa członkowskiego właściwego dla rozpatrywania wniosku o azyl, wniesionego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego (zwane dalej „rozporządzeniem dublińskim”⁽⁶⁾), którego przekształcenia dotyczy omawiany wniosek Komisji, stanowiło przedmiot opinii EKES-u⁽⁷⁾.

2.6. Przekształcenie to ma służyć przede wszystkim poprawie skuteczności systemu oraz zapewnieniu wyższych standardów ochrony osobom podlegającym „procedurze dublińskiej”, której zasadniczym celem jest określenie państwa członkowskiego odpowiedzialnego za indywidualne rozpatrzenie wniosku azylowego lub o ochronę uzupełniającą, ochronę międzynarodową w rozumieniu konwencji genewskiej z 1965 roku, protokołu nowojorskiego z 1967 roku i dyrektyw w sprawie „przyjmowania” nr 2003/9/WE Rady z 27 stycznia 2003 r. i w sprawie „kwalifikacji” nr 2004/83/WE Rady z 29 kwietnia 2004 r., które również są w trakcie przekształcenia. Równocześnie wniosek ma przyczynić się także do zapewnienia możliwości lepszego reagowania na sytuacje, w których możliwości przyjmowania państw członkowskich narażone są na szczególne obciążenia.

⁽⁴⁾ COM(2007) 301 wersja ostateczna, przedstawiona 6 czerwca 2007 r.

⁽⁵⁾ W tej kwestii EKES wypowiedział się w opinii z 12.3.2008 w sprawie *zielonej księgi w sprawie przyszłego wspólnego europejskiego systemu azylowego*, sprawozdawca: p. Le Nouail Marlière (Dz.U. C 204 z 9.8.2008).

⁽⁶⁾ Zob. Rozporządzenie Rady (WE) nr 343/2003 z dnia 18 lutego 2003 r. ustanawiające kryteria i mechanizmy określania państwa członkowskiego właściwego dla rozpatrywania wniosku o azyl, wniesionego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego (Dz.U. L 50 z 25.2.2003, s. 1).

⁽⁷⁾ Zob. Opinia EKES-u z 20.3.2002 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Rady ustanawiającego kryteria i mechanizmy określania Państwa Członkowskiego właściwego dla rozpatrywania wniosku o azyl, wniesionego w jednym z Państw Członkowskich przez obywatela państwa trzeciego, sprawozdawca – Madi SHARMA (Dz.U. C 125 z 27.5.2002).

⁽¹⁾ Zob. art. 19 -(COM-2008/825-3)

⁽²⁾ Genewa, 1951.

⁽³⁾ Nowy Jork, 1967.

2.7. Utrzymuje się zasady stanowiące fundament obowiązującego rozporządzenia dublińskiego, tzn. że odpowiedzialność za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej spoczywa przede wszystkim na państwie członkowskim, które odegrało największą rolę w kontekście wjazdu wnioskodawcy na terytorium państw członkowskich i pobytu na tym terytorium, z wyjątkami mającymi chronić jedność rodziny.

2.8. Utrzymano zasadniczy zakres wzajemnych obowiązków państw członkowskich, a także przepisy regulujące obowiązki państw członkowskich wobec osób ubiegających się o azyl w ramach procedury dublińskiej w takim zakresie, w jakim przepisy te wpływają na przebieg procedury między państwami członkowskimi lub są niezbędne do zapewnienia spójności z innymi aktami w dziedzinie azylu. Poprawiając obowiązujące gwarancje proceduralne, aby zapewniały one wyższy poziom ochrony, nowe przepisy mają wyłącznie na celu lepsze uwzględnienie szczególnych potrzeb osób poddanych procedurze, dążąc przy tym do uniknięcia luk w zakresie ich ochrony.

W celu harmonizacji z dyrektywą w sprawie „kwalifikacji” 2004/83/WE w omawianym wniosku o przekształcenie rozszerzonego zakresu zastosowania rozporządzenia na ubiegających się o ochronę uzupełniającą i korzystających z niej (początkowo rozporządzenie (WE) nr 343/2003 dotyczyło wyłącznie ubiegających się o azyl) oraz poprawiono kilka przepisów, aby zagwarantować sprawny przebieg procedury i działanie systemu określania odpowiedzialności poszczególnych państw członkowskich, wzmacniając gwarancje prawne na korzyść ubiegających się o ochronę międzynarodową, co pozwoli im na lepszą ochronę ich praw.

Większe znaczenie nadano środkom na rzecz zachowania jedności rodzin i ochrony małoletnich bez opieki oraz „innych szczególnie narażonych grup”.

Wreszcie, aby zapobiec sytuacjom, w których do niektórych państw członkowskich o ograniczonych zasobach w zakresie przyjmowania i absorpcji, poddanych szczególnym obciążeniom, przekazywane byłyby osoby w ramach systemu dublińskiego, zwiększając dodatkowo obciążenie tych państw, w rozporządzeniu wprowadzono nową procedurę umożliwiającą wstrzymanie procesu przekazywania osób w ramach wspomnianego systemu.

3. Uwagi ogólne

3.1. Wniosek ten, wpisujący się w zestaw środków zapowiedzianych w planie działania w dziedzinie azylu na rzecz utworzenia wspólnego europejskiego systemu azylowego⁽⁸⁾, mieści się w ramach harmonizacji, o którą apelował Komitet, i uwzględnia braki uwidocznione podczas konsultacji zielonej księgi w sprawie przyszłego wspólnego europejskiego systemu azylowego. Należy jednak zauważyć, że nie kwestionuje się zasady, zgodnie z którą odpowiedzialność za rozpatrzenie wniosku o azyl powinna spoczywać – poza wyjątkami – na państwie członkowskim, które odegrało największą rolę w kontekście wjazdu lub pobytu wnioskodawcy, którą to zasadę sama Komisja proponowała zmienić w znacznym stopniu, bez precyzowania terminu (podsumowanie oceny skutków SEC(2008) 2962/2963-2, rozdział

⁽⁸⁾ Nie zwrócono się do EKES-u o konsultacje zmian wniesionych do EURODAC [COM(2008) 825]. To rozporządzenie (WE) 2725/2000 Rady z 11 grudnia 2000 r. stanowi bezpośrednie uzupełnienie rozporządzenia dublińskiego.

„monitorowanie i ocena”, akapit trzeci); zasada ta miałaby się opierać na określaniu odpowiedzialności w zależności od miejsca złożenia wniosku (COM(2008)820, pkt 2 ust. 3 uzasadnienia „Konsultacje z zainteresowanymi stronami”).

3.2. Komitet zauważa, że przyjęte przez Komisję stanowisko wydaje się odpowiadać większości państw członkowskich, jednak przypomina, że od 2001 roku sam zdecydowanie opowiada się za tym, by ubiegający się o azyl mógł wybierać państwo, do którego zwraca się z wnioskiem, uwzględniając aspekty kulturowe i społeczne (...) o decydującym znaczeniu dla szybszej integracji⁽⁹⁾; zauważa również, że w kontekście przyszłego RAEC⁽¹⁰⁾ jego stanowisko podtrzymują również liczne organizacje społeczeństwa obywatelskiego oraz Przedstawicielstwo Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców (UNHCR).

3.3. Poza wyrażonym zastrzeżeniem dotyczącym zasady, Komitet popiera fakt, że przewidziano nową procedurę, aby zawiesić przekazywanie osób w ramach procedury dublińskiej odpowiedzialnemu państwu członkowskiemu, które ponosiłoby dodatkowe obciążenia.

3.4. EKES zauważa, że środki te wyrażają zamiar zapewnienia większych gwarancji prawnych i proceduralnych pod kątem przestrzegania praw podstawowych ubiegających się o azyl.

3.5. Komitet wyraża ubolewanie, że **zatrzymywanie ubiegających się o azyl** nie zostało uznane za praktykę niedopuszczalną (poza stwierdzonymi sądownie przypadkami fałszywych intencji i działań spowalniających ze strony wnioskujących o azyl) i że przewiduje się ją w pewnych tzw. „wyjątkowych” przypadkach; kryteria jej zastosowania pozostawiają jednak danym państwom członkowskim zbyt duże pole manewru, a obrońcy osób ubiegających się o azyl zmuszeni są do stosowania licznych i długich procedur.

3.6. EKES popiera usystematyzowanie zasady zaskarżania w odniesieniu do wszelkich decyzji, zwłaszcza tych, które mogą doprowadzić do „przekazania”, i ocenia, że zaskarżanie powinno posiadać „skutek zawieszający” po to, aby w pełni stanowiło gwarancję poszanowania prawa, zgodnie z orzecznictwem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka.

⁽⁹⁾ Zob. zwłaszcza:

- opinia EKES-u z 20.3.2002 w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Rady ustanawiającego kryteria i mechanizmy określania Państwa Członkowskiego właściwego dla rozpatrywania wniosku o azyl, wniesionego w jednym z Państw Członkowskich przez obywatela państwa trzeciego [Dublin II], (COM(2001) 447 wersja ostateczna), sprawozdawca – Madi SHARMA (Dz.U. C 125 z 27.5.2002, s. 28-31);
- opinia EKES-u z 12.3.2008 w sprawie zielonej księgi w sprawie przyszłego wspólnego europejskiego systemu azylowego, (COM(2007) 301 wersja ostateczna), sprawozdawca: An Le Nouail Marlière (Dz.U. C 204 z 9.8.2008, s. 77-84).

⁽¹⁰⁾ Zielona księga w sprawie przyszłego wspólnego europejskiego systemu azylowego, COM (2007)301.

4. Uwagi szczegółowe

4.1. Motywy

4.1.1. W sprawie jedności rodzin (12): Łączne rozpatrywanie wniosków członków jednej rodziny nie powinno mieć wyłącznie na celu tego, by członkowie jednej rodziny nie [byli] rozdzielani, lecz również to, aby **zagwarantować ponowne połączenie rodzin** osób ubiegających się o ochronę międzynarodową, przy poszanowaniu osobistych praw każdego wnioskodawcy, a zwłaszcza kobiet.

4.1.2. EKES zdecydowanie popiera wniosek, że **każde państwo członkowskie powinno mieć możliwość odstępstwa od kryteriów odpowiedzialności**, w szczególności ze względów humanitarnych (14).

4.1.3. Prawo do zaskarżania w odniesieniu do przekazania odpowiedzialnemu państwu członkowskiemu (16, 17) powinno posiadać **skutek zawieszający**; w przeciwnym wypadku zagrożona będzie jego skuteczność (11).

4.1.4. Zgodnie z konwencją genewską **zatrzymanie** osób ubiegających się o azyl (18) może nastąpić tylko w „wyjątkowych okolicznościach”. W przeciwieństwie do motywów proponowanego tekstu, te wyjątkowe okoliczności nie zostały tu precyzyjnie określone. Zdaniem Komitetu zatrzymanie osoby ubiegającej się o azyl powinno być rozważane jedynie wówczas, **jeśli dana osoba złożyła wniosek już po otrzymaniu informacji o decyzji o wydaleniu**.

4.2. Przedmiot i definicje (rozdział I, art. 1 i 2)

4.2.1. Komitet zastanawia się nad zasadnością wprowadzenia pojęcia „**ryzyka ucieczki**” w definicjach (art. 2 lit. I), jeśli termin ten używany jest później w tekście przekształcenia rozporządzenia do określenia przypadków, kiedy zastosować „zatrzymanie”. W każdym razie konieczne jest ograniczenie przesłanek, opartych na obiektywnych, prawnie określonych kryteriach, pozwalających przewidywać ryzyko ucieczki osoby, wobec której podjęto decyzję o przekazaniu, precyzując, że przesłanki te powinny zostać uznane przez właściwy organ sprawiedliwości, w poszanowaniu prawa do obrony, zgodnie z Konwencją o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.

4.3. Ogólne zasady i zabezpieczenia (rozdział II, art. 3 do 6)

Prawo do informacji

4.3.1. Osoba ubiegająca się o azyl musi zostać poinformowana o **swoim prawie** do „zaskarżenia decyzji o przekazaniu” i **dysponować informacjami o środkach jego egzekwowania**, a nie tylko zostać poinformowana o takiej „możliwości” (art. 4 ust. 1 lit. e).

(11) Orzeczenie w sprawie Gebremedhin przeciwko Francji; Europejski Trybunał Praw Człowieka z 26 kwietnia 2007: art. 3 i 13 konwencji Rady Europy o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności z 1950 roku, nieodwracalny charakter szkód, które mogą powstać w wyniku realizacji ryzyka tortur lub maltretowania, odwołanie z pełnym skutkiem zawieszającym. Ust. 66 i 67: <http://cmiskp.echr.coe.int/tkp197/view.asp?action=html&documentId=816069&portal=hbk&source=externalbydocnumber&table=F69A27FD8FB86142BF01C1166DEA398649>.

4.3.2. Komitet uważa, że przez ograniczanie się do stwierdzenia, że „informacje [...] udzielane są [...] w języku, który, jak można racjonalnie oczekiwać, jest zrozumiały dla wnioskodawcy” nadaje się przedstawicielom władz prawo podejmowania decyzji według uznania. Tymczasem nie można zapewnić, że dysponują oni wystarczającymi kompetencjami lingwistycznymi w tym celu (art. 4 ust. 2). Komitet pragnie, aby doprecyzować, że należy przekazywać informacje w **języku, który wnioskodawca uzna za zrozumiały**.

Gwarancje dla małoletnich

4.3.3. O ile troska o „najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka” powinna być priorytetem w odniesieniu do wszystkich procedur (art. 6 ust. 1), należałoby wyraźnie sprecyzować, że jest to **zgodne z art. 3 ust. 1 międzynarodowej konwencji o prawach dziecka** po to, aby można było zgodnie z prawem powoływać się na ten zapis w sprawach sądowych.

Zależni krewni (art. 11 ust. 1)

4.3.4. Aby zachować spójność tekstu należałoby zastąpić wyrażenie „osoba ubiegająca się o azyl” wyrażeniem „**osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową**”.

4.3.5. Fakt iż wnioskodawcy muszą wyrażać swą wolę „na piśmie” może ograniczać możliwości wypowiedzi wnioskodawcy, co stoi w sprzeczności z duchem dokumentu. Należałoby raczej sprecyzować, że **wniosek ten może zostać sporządzony w dowolnej formie umożliwiającej władzom jego zarejestrowanie (na piśmie, podczas rozmowy, w formie ankiety)**.

Klauzule dyskrecjonalne (rozdział IV, art. 17)

4.3.6. Komitet popiera to, że w decyzji o odrzuceniu wniosku [o przyjęcie przez inne państwo] podaje się przesłanki, na których została ona oparta (art. 17 ust. 2 trzeci akapit). Uważa, że należy również sprecyzować, że „w przypadku braku odpowiedzi w terminie dwóch miesięcy, państwo, do którego skierowano wniosek o przyjęcie, staje się odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o azyl”.

Procedury przejścia i wtórnego przejścia (rozdział VI, art. 20 do 31)

4.3.7. Komitet zachęca państwa członkowskie do jak najszybszego sporządzania wniosku o wtórne przejście (art. 23 ust. 2), a w każdym wypadku w terminie zalecanym przez Komisję (dwa miesiące w wypadku Eurodac, trzy w pozostałych przypadkach).

4.3.8. Do przekazania wnioskodawcy jak najbardziej wyczerpujących informacji, które zostaną przez niego zrozumiane, nie wystarczy powiadomienie dokonywane „w języku, który, jak można racjonalnie oczekiwać, jest zrozumiały dla danej osoby” (art. 25 ust. 1). Podobnie jak w art. 4 ust. 2 Komitet pragnie, aby doprecyzować, że powiadomienia trzeba dokonać w **języku, który wnioskodawca uzna za zrozumiały**.

Doprecyzować, że zaskarżenie ma **skutek zawieszający** (art. 25 ust. 2 i art. 26 ust. 1), o co wnioskowano już powyżej (motywy 16 i 17):

4.3.9. Komitetowi wydaje się sprzecznością, że ubiegającemu się o azyl przyznaje się prawo do **zaskarżenia** (ze skutkiem zawieszającym) decyzji o przekazaniu, jednocześnie zakładając, że zainteresowana osoba może nie uzyskać zezwolenia na pozostanie na terytorium danego państwa w oczekiwaniu na rozstrzygnięcie odwołania lub wniosku o ponowne rozpatrzenie (art. 26 ust. 3 i art. 26 ust. 4).

4.3.10. Aby wesprzeć zasadę wynikającą z konwencji genewskiej, zgodnie z którą żadne państwo nie może stosować wobec żadnej osoby **zatrzymania** tylko z tego powodu, że ubiega się ona o ochronę międzynarodową (art. 27 ust. 1), Komitet sugeruje, aby w art. 27 umieścić ust. 3 przed ust. 2, aby uwypuklić w ten sposób rozwiązania alternatywne wobec zatrzymania.

4.3.11. Komitet popiera to, aby wyraźnie doprecyzować, że jedynie wobec małoletnich **pod opieką** można ewentualnie stosować zatrzymanie (art. 27 ust. 10).

Bruksela, 16 lipca 2009 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Mario SEPI
